

Împărăția, legămintele și canonul Vechiului Testament

LECTȚIA A
TREIA

LEGĂMINTELE DIVINE

THIRD MILLENNIUM
MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

Pentru materiale video, suporturi de curs și alte resurse, vizitați Third Millennium Ministries la adresa thirdmill.org.

© 2012 by Third Millennium Ministries

Toate drepturile rezervate. Fără permisiunea scrisă a editurii Third Millennium Ministries, Inc., P.O. Box 300769, Fern Park, Florida 32730-0769, nicio porțiune din această publicație nu poate fi reprodusă în scopuri comerciale, în nicio formă și prin niciun mijloc, cu excepția unor citate scurte în vederea recenziei, comentariului sau studiului.

Dacă nu există alte precizări, toate citatele biblice sunt din Sfânta Scriptură – Biblia versiunea Dumitru Cornilescu revizuită. Copyrightul Bibliei Cornilescu © 1924 aparține British and Foreign Bible Society (Societatea Biblică pentru Răspândirea Bibliei în Anglia și Străinătate). Copyrightul © 2010 ediției revizuite în limba română aparține Societății Biblice Interconfesionale din România, cu aprobarea British and Foreign Bible Society.

DESPRE THIRD MILLENNIUM MINISTRIES

Înființată în 1997, Third Millennium Ministries este o organizație creștină nonprofit care furnizează **educație biblică gratuită în întreaga lume**. Ca răspuns la nevoia tot mai mare de formare biblică judicioasă a liderilor creștini de pe mapamond, noi creăm o programă de seminar multimedia ușor de folosit, finanțată prin donații, în cinci limbi de mare circulație (engleză, spaniolă, rusă, chineză mandarină și arabă) și o distribuim gratuit celor care au cea mai mare nevoie de ea, mai cu seamă liderilor creștini care nu au acces la educația tradițională sau nu și-o pot permite. Toate lecțiile sunt scrise, concepute și produse intern și sunt similare ca stil și calitate celor de pe History Channel®. Această metodă originală și eficientă pentru formarea liderilor creștini s-a dovedit foarte eficace în întreaga lume. Am câștigat Premiul Telly pentru o producție video remarcabilă în domeniul educației și utilizării animației, iar programa noastră este folosită în prezent în peste 150 de țări. Materialele Third Millennium apar sub formă de DVD-uri, materiale tipărite, *streaming* pe internet, transmisie televizată prin satelit și emisiuni de radio și televiziune.

Pentru informații suplimentare despre lucrarea noastră de slujire și pentru a afla cum vă puteți implica, vă rugăm să vizitați <http://thirdmill.org>.

Cuprins

I. Introducere.....	1
II. Împărăția și legămintele.....	1
A. Descoperiri arheologice	2
B. Lămuriri biblice	3
III. Istoria legămintelor	5
A. Legămintele universale	6
1. Adam	6
2. Noe	7
B. Legămintele naționale	8
1. Avraam	8
2. Moise	9
3. David	10
C. Noul Legământ	11
IV. Dinamica legămintelor	12
A. Legămintele universale	13
1. Adam	13
2. Noe	14
B. Legămintele naționale	15
1. Avraam	15
2. Moise	16
3. David	17
C. Noul Legământ	18
V. Oamenii legămintelor	20
A. Împărțirea omenirii	20
1. Părtași la legămintele	20
2. Incluși și excluși	22
B. Aplicarea dinamicilor	23
1. Necredincioșii excluși	23
2. Necredincioșii incluși	24
3. Credincioșii incluși	25
VI. Concluzie	28

Împărăția, legămintele și canonul Vechiului Testament

Lecția a treia Legămintele divine

INTRODUCERE

Dacă ai fi un monarh cu autoritate absolută, cum ți-ai conduce Împărăția? Cum te-ai ocupa de progresele și regresele domniei tale? Cum te-ai purta cu dușmanii sau cu prietenii din afara Împărăției și cum ai proceda cu trădătorii și slujitorii credincioși dinăuntru?

Iată câteva întrebări pe care ar trebui să ni le punem, atunci când studiem Vechiul Testament. De fapt, Vechiul Testament Îl prezintă pe Dumnezeu ca Împăratul divin, care Își clădește și își extinde Împărăția până la marginile pământului. Împărăția Sa are o istorie lungă de progrese și regrese. Împărăția lui Dumnezeu, a avut atât dușmani, cât și prieteni în afară. A avut trădători și slujitori credincioși înăuntru. Așadar, cum a decis Dumnezeu să-Și conducă Împărăția? Care sunt reglementările aplicate vieții în cadrul acesteia? Răspunsul Bibliei este că Dumnezeu Și-a condus Împărăția prin legămintele.

Aceasta este cea de a treia lecție din seria *Împărăția, legămintele și canonul Vechiului Testament*. În acest studiu, vom vedea că Vechiului Testament este o carte a Împărăției lui Dumnezeu, o Împărăție condusă prin legămintele, care, la rândul lor, sunt explicate și aplicate poporului în cărțile sau „canonul” Vechiului Testament.

Am intitulat această lecție „Legămintele divine”, deoarece, în cadrul ei, vom analiza modul în care Dumnezeu Își conduce Împărăția printr-o serie de legămintele încheiate în vremea Vechiului Testament. În urma înțelegerii structurii acestor legămintele, vom vedea mai limpede cum au condus ele viața poporului lui Dumnezeu în Vechiul Testament și cum continuă să ne călăuzească și pe noi.

Explorarea legămintelor divine se va împărți în patru secțiuni. Mai întâi, vom analiza relația fundamentală dintre Împărăția lui Dumnezeu și legămintele Lui, apoi, vom aborda dezvoltarea istorică a legămintelor din Vechiul Testament, urmată de examinarea dinamicii trăirii în legământ cu Dumnezeu și, în final, vom discuta despre oamenii legămintelor divine. Să abordăm, mai întâi, conexiunea dintre Împărăția lui Dumnezeu și legămintele Lui.

ÎMPĂRĂȚIA ȘI LEGĂMINTELE

În ultima lecție, am menționat că întreg Vechiul Testament este unit prin tema venirii Împărăției lui Dumnezeu precum în cer așa și pe pământ. În această lecție, vom vedea importanța conceptului de „legământul” în credința Vechiului Testament. Importanța legămintelor din Vechiul Testament reiese din multe aspecte, inclusiv din faptul că termenul ebraic tradus, de obicei, prin „legământ”, și anume *berît* (בְּרִית), apare

de 287 de ori. Importanța acestui termen într-o carte despre Împărăția lui Dumnezeu dă naștere la o întrebare legitimă: care este conexiunea dintre legămintele divine și Împărăția lui Dumnezeu? Care este legătura dintre aceste două concepte biblice atât de importante?

Pentru a răspunde acestor întrebări vom analiza două aspecte. Mai întâi, vom aduce în discuție câteva descoperiri arheologice recente, care ne oferă un cadru pentru înțelegerea caracterului fundamental al legămintelor biblice. În al doilea rând, vom studia perspectivele oferite de aceste descoperiri pentru înțelegerea conexiunilor dintre Împărăția lui Dumnezeu și legămintele Sale. Să începem prin descrierea unor descoperiri arheologice recente, relevante în studiul legămintelor biblice.

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE

Unul dintre lucrurile cele mai remarcabile privitoare la Vechiul Testament este faptul că el nu e o poveste. Evenimentele descrise pe paginile lui s-au petrecut în spațiu și timp, în lumea veche a Orientului Mijlociu. Unul din lucrurile cele mai încântătoare privitoare la studiul actual al Vechiului Testament este privilegiul de a ști mult mai mult despre lumea veche a Bibliei prin prisma arheologiei recente. Știm mult mai mult decât cunoșteau creștinii din trecut, și prin urmare, înțelegerea Vechiului Testament ne este îmbogățită de cunoașterea cadrului istoric, pentru înțelegerea conexiunilor dintre Împărăția lui Dumnezeu și legămintele Sale. În ultimul secol, au fost făcute multe descoperiri privitoare la culturile ce înconjurau Israelul antic, prin intermediul lor primind multe informații legate de caracterul legămintelor biblice.

Numeroase scrieri străvechi ne ajută să înțelegem mai bine legămintele, dar în ce ne privește, una dintre cele mai importante descoperiri este un grup de texte cunoscut sub numele de tratate suzeran-vasal. Nu vă lăsați intimidat de această terminologie. Termenul „suzeran” provine din aceeași rădăcină din care avem cuvântul latin, Cezar, cuvântul rusesc Țar sau cuvântul nemțesc Kaiser. Înseamnă pur și simplu „împărat”. Desigur, termenul „vasal” înseamnă „slujitor” sau, în acest caz, „supus al împăratului”. Un tratat suzeran-vasal era un aranjament internațional, încheiat între un împărat mai puternic (sau suzeran) pe de-o parte, și un împărat sau o națiune mai mică, pe de cealaltă. În aceste tratate, împăratul și națiunea mai mică slujeau drept vasali împăratului mai mare.

Lumea străveche a Bibliei era o lume a imperiilor și, în multe privințe, această realitate politică a dominat peisajul Orientului Apropiat atât de mult, încât a modelat felul de gândire al oamenilor privitor la aproape orice aspect al vieții. Putem spune cu siguranță acest lucru despre modalitatea de formare, menținere și administrare a imperiilor. În lumea veche, marii împărați precum faraonul Egiptului, împărații puternici ai hetitilor, sau ai Asiriei, își extindeau Împărățiile prin cucerirea și anexarea națiunilor și orașelor-stat mai mici. Desigur, nu toate relațiile internaționale erau abordate exact în același mod, dar multe dintre ele erau structurate și administrate prin așa numitele tratate suzeran-vasal. Tratatele suzeran-vasal sunt importante în studierea Vechiului Testament din mai multe motive, dar pe noi ne interesează doar un anumit aspect, și anume, faptul că acestea erau concepute de împărați pentru a-și conduce Împărățiile.

Pentru a înțelege tonul acestor aranjamente imperiale, ne vom folosi de o descriere a conținutului caracteristic al tratatelor suzeran-vasal. Cu puține excepții,

aspectul oficial al acestor tratate străvechi se contura într-un model predictibil, în trei părți. Mai întâi, tratatele începeau prin accentuarea bunăvoinței regale, adică bunătatea arătată de împărat vasalilor acestuia. Ele debutau printr-o prefață, în care acesta se identifica drept un împărat glorios, vrednic de laudă, și, în anumite etape istorice, continua cu un prolog istoric, în care erau descrise multe lucruri bune pe care le-a făcut deja pentru popor.

A doua secțiune majoră a acestui tip de tratat insista pe obligația vasalului de a fi loial. Ele explicau detaliat felul de ascultare pe care îl cerea împăratul și menționau liste de regulile și reglementările, pentru a explica felul în care trebuiau să trăiască vasalii în Împărăția suzeranului.

Cea de-a treia secțiune majoră a tratatelor suzeran-vasal atrăgea atenția asupra consecințelor ce decurgeau din credințioșia sau lipsa de credințioșie a vasalilor. Slujitorilor credințioși li se promiteau binecuvântări și răsplățiri adiționale, dar cei necredințioși erau amenințați cu blesteme și pedepse diverse, administrate de împărat.

Pe lângă acestea, în tratate, mai apăreau și alte elemente. De pildă, erau luate măsuri pentru păstrarea documentelor tratatului și erau invocați martori divini care să vegheze asupra părților în cauză, pentru ca termenii acestuia să nu fie uitați. Dar, în esență relația suzeran-vasal poate fi descrisă astfel: marii împărați își afirmau mărinimia arătată față de împărații și națiunile vasale; suzeranii cereau vasalilor să-i slujească cu credințioșie datorită, bunății arătate; erau specificate multe consecințe pozitive și negative ce decurgeau din credințioșia sau lipsa de credințioșie a vasalilor. Vom observa că, aceste trei aspecte centrale ale tratatelor suzeran-vasal ne vor folosi pentru o înțelegere mai bună a naturii legămintelor vechi-testamentare și a conexiunii cu Împărăția lui Dumnezeu.

Ținând cont de înțelegerea conceptului tratatelor suzeran-vasal, suntem în măsură să identificăm lămuririle aduse de acesta în studiul conexiunilor dintre legăminte și Împărăție.

LĂMURIRI BIBLICE

Încă de la început, trebuie să menționăm că, în sens general, termenul legământ (sau berit) descrie multe tipuri de relații, precum cele între prieteni, soți/soții, lideri politici, semini și națiuni. În Vechiul Testament, toate aceste relații erau numite legăminte, deoarece legau în mod oficial oamenii între ei, prin drepturi și obligații reciproce. Datorită varietății relațiilor menționate, legămintele se deosebeau mult între ele. În plus, uneori, Scriptura compară diversele relații de legământ dintre cele menționate, cu relația dintre Dumnezeu și poporul Său. De pildă, relația noastră cu Dumnezeu este descrisă prin căsătorie, prin legături de familie și prin prietenie. Prin urmare, putem învăța multe despre noi și Dumnezeu din diversitatea acestor legăminte.

În această lecție, însă, nu ne vom ocupa de spectrul larg de analogii, ci de un tip specific de legământ al Vechiului Testament, și anume, legămintele divine. Acestea sunt legăminte pe care Dumnezeu le-a încheiat cu oamenii. Dumnezeu a încheiat șase legăminte majore la nivel global în Vechiul Testament: cu Adam, Noe, Avraam, Moise, David și Hristos.

În această lecție, suntem interesați îndeosebi să înțelegem caracterul legămintelor și conexiunea dintre acestea și Împărăția lui Dumnezeu.

Pe parcursul ei, vom discuta despre toate cele șase legăminte divine, însă, acum, ne vom uita pe scurt la unul din acestea, cel încheiat cu Moise, pentru a ilustra felul în care tratatele suzeran-vasal ne ajută să înțelegem caracterul legămintelor vechi-testamentare. Legământul cu Moise este foarte potrivit scopurilor noastre, deoarece Dumnezeu a vorbit despre el mai mult decât despre toate celelalte legăminte din Vechiul Testament.

Când privim la legământul încheiat de Dumnezeu cu Moise, vedem clar că structura acestuia este asemănătoare tratatelor suzeran-vasal din vechiul Orient Apropiat. Legământul cu Moise conține cele trei elemente principale întâlnite deja în tratate, și, prin urmare, ne ajută să înțelegem că, în esență, legămintele constituie modul în care Dumnezeu - Împăratul lui Israel - alege să-Și guverneze Împărăția.

Pentru a înțelege mai bine, să privim, la un anumit pasaj, care scoate în evidență asemănarea aceasta. În Exodul 19:4-6 Dumnezeu inițiază legământul, prin Moise, cu poporul Israel în următorul fel:

Ați văzut ce am făcut Egiptului, și cum v-am purtat pe aripi de vultur și v-am adus la Mine. Acum, dacă veți asculta glasul Meu și veți păzi legământul Meu, veți fi ai Mei din toate popoarele... căci tot pământul este al Meu; Îmi vei fi o împărăție de preoți și un neam sfânt. (Exodul 19:4-6)

Aceste versete prezintă scena în care Dumnezeu încheie legământul cu Israel, poporul fiind adunat la poalele muntelui Sinai, în drum spre Țara Promisă, și reflectă cu fidelitate cele trei elemente centrale ale tratatului suzeran-vasal.

Vă aduceți aminte că tratatele suzeran-vasal punctau trei aspecte principale: bunăvoința împăratului, obligația vasalului de a fi credincios și consecințele credințioșiei sau ale lipsei acesteia. Interesant este faptul că toate trei aspectele sunt întâlnite și în legământul cu Moise, formulat în Exod 19:4-6.

Mai întâi, Dumnezeu amintește Israelului de bunătatea divină ce le-a fost demonstrată prin scoaterea lor din robia egipteană, după cum vedem în Exodul 19:4:

Ați văzut ce am făcut Egiptului, și cum v-am purtat pe aripi de vultur și v-am adus la Mine. (Exodul 19:4)

La fel ca împărații din vechime ai Orientului Apropiat, Dumnezeu le-a amintit israeliților că le-a fost un bun Împărat, că a făcut lucrări mărețe pentru a-i scoate din Egipt și, datorită bunăvoinței Acestuia, ei ar trebui să intre în legământ cu El.

În al doilea rând, Dumnezeu cere de la om credințioșie. Iată din nou Exodul 19:5:

Acum, dacă veți asculta glasul Meu și veți păzi legământul Meu, veți fi ai Mei din toate popoarele... (Exodul 19:45)

Asemenea suveranilor din Orientul Apropiat, Dumnezeu cerea credințioșie din partea vasalilor. Deși legământul lui Moise s-a întemeiat pe îndurarea lui Dumnezeu și nu pe fapte bune, totuși El cerea credințioșie slujitorilor Săi, iar Legea lui Moise menționa

clar felul în care puteau să și-o demonstreze: poporul trebuia să dea dovadă de supunere față de reglementările legământului.

În al treilea rând, legământul lui Moise enumera consecințele credincioșiei sau lipsei de credincioșie a poporul lui Dumnezeu. Acest element este clarificat în Exodul 19:5-6:

Acum, dacă veți asculta glasul Meu și dacă veți păzi legământul Meu, veți fi ai Mei dintre toate popoarele, căci tot pământul este al Meu; Îmi veți fi o împărăție de preoți și un neam sfânt. (Exodul 19:5-6)

Asemenea împăraților din Orientul Apropiat, Dumnezeu afirma cu tărie că, dacă poporul Îi avea să fie credincios, urma să primească mari binecuvântări: vor fi ai Lui, ca Împărăție de preoți. Prin deducție, dacă erau necredincioși, nu aveau să primească marile binecuvântări, ci vor fi blestemați.

Așadar, întâlnim formatul în trei părți al tratatelor suzeran-vasal și în legământul lui Dumnezeu cu Moise. Așa cum suzeranii își afirmau bunătatea față de vasalii lor, când Dumnezeu a încheiat un legământ cu Israel, le-a demonstrat, mai întâi, bunăvoința divină pe care o avea față de ei. Legământul mergea mai departe, specificând credincioșia pe care o aștepta Dumnezeu de la popor și, apoi, consecințele, binecuvântări sau blesteme, generate de credincioșia sau lipsa lor de credincioșie.

Din faptul că, legământul mozaic oglindește elementele tratatelor suzeran-vasal înțelegem că, la bază, atunci când Dumnezeu a încheiat legământ cu poporul Său, S-a revelat ca fiind marele Împărat și a dorit ca Israelul să se considere națiune vasală. Legămintele divine vechi-testamentare erau, de fapt, orânduiri împărătești. Împărăția și legămintele merg mână în mână, deoarece constituie mijloacele prin care Dumnezeu Își conduce Împărăția către scopul ei final - extinderea până la marginile pământului.

După ce am văzut că legămintele divine au avut funcția fundamentală de a reglementa sau governa viața în Împărăția lui Dumnezeu, suntem gata să ne îndreptăm atenția spre cel de-al doilea subiect: dezvoltarea istorică a legămintelor în Vechiul Testament.

ISTORIA LEGĂMINTELOR

După cum am văzut într-o lecție anterioară, istoria Împărăției lui Dumnezeu este foarte complexă. Împărăția lui Dumnezeu a trecut prin numeroase perioade, sau epoci, în evoluția ei, pentru a atinge scopul răspândirii pe întregul pământ. În acest moment, vom vedea că, în fiecare perioadă sau etapă a Împărăției, Dumnezeu a încheiat legămintele, pentru a se ocupa de anumite probleme specifice vremii respective. Există multe modalități prin care am putea aborda istoria legămintelor divine în Vechiul Testament, însă noi vom discuta despre aceasta în trei etape principale: în primul rând, legămintele universale, apoi, legămintele naționale și, în fine, Noul Legământ.

După cum am menționat deja, există șase legămintele divine majore care acoperă întreaga istorie a Vechiului Testament: Legămintele lui Dumnezeu cu Adam, Noe, Avraam, Moise, David și Hristos. Vom împărți aceste șase legămintele în trei grupe care

corespund etapelor istorice prin care a trecut Împărăția lui Dumnezeu, etape ce au fost prezentate în lecția anterioară. Vom vorbi despre legămintele universale cu Adam și Noe, din timpul istoriei primare, apoi despre legămintele naționale cu Avraam, Moise și David, perioadă în care Dumnezeu a ales națiunea Israel, în Vechiul Testament, ca popor al Său, și în final despre noul legământ în vremea lui Hristos, faza nou-testamentară a Împărăției. Așadar, în studierea legămintelor divine, vom aborda fiecare din aceste trei grupuri, respectând cronologia lor în istoria Vechiului Testament. Să ne uităm mai întâi la legămintele universale încheiate de Dumnezeu în perioada de început a omenirii.

LEGĂMINTELE UNIVERSALE

Legămintele cu Adam și Noe, sunt considerate „universale” deoarece au fost încheiate cu întreaga umanitate. În perioada primară, când au fost încheiate aceste legăminte, Dumnezeu nu alesese Israelul ca popor al Său. De fapt, Adam și Noe reprezentau fiecare persoană, din orice trib sau națiune. Prin urmare, faptele lor au afectat viețile tuturor ființelor umane ce au trăit după ei.

Aceste legăminte universale aveau menirea să răspundă nevoilor guvernării Împărăției în timpul istoriei primordiale. Aceasta a fost perioada în care Dumnezeu a stabilit orânduirile fundamentale în guvernarea relației Sale cu rasa umană, pentru totdeauna.

Le vom analiza cronologic, începând cu legământul cu Adam și, apoi, continuând cu cel încheiat cu Noe. Să studiem, mai întâi, legământul lui Dumnezeu cu Adam.

Adam

Știm cu toții că Adam a fost prima ființă umană creată de Dumnezeu, deci vorbind despre legământul cu Adam, avem în vedere prima perioadă istorică imaginabilă a omenirii. Deloc surprinzător, învățătura Bibliei cu privire la legământul cu Adam are în vedere unele aspecte de bază, sau fundamentale, ale vieții umane.

Legământul cu Adam apare în relatarea creației, redată în primele trei capitole din Geneza. Trebuie să menționăm că unii creștini nu sunt de acord cu idea că Dumnezeu a încheiat un legământ oficial cu Adam. Cei mai mulți credincioși își întemeiază această opinie pe faptul că termenul „legământ” nu apare în primele trei capitole ale Genezei, iar alții susțin că nu este întâlnit nici cadrul de bază al legămintelor divine. Totuși, există trei dovezi ce sugerează cu tărie ideea că Dumnezeu a încheiat legământ cu Adam, ca reprezentant al omenirii. Prima dovadă, așa cum vom vedea mai târziu în lecție, constă în faptul că elementele de bază ale legămintelor divine sunt, totuși, prezente în Geneza 1-3. Bunăvoința divină, credințioșia omului și consecințele credințioșie sau ale lipsei acesteia, sunt prezente în aceste capitole.

A doua dovadă a faptului că Dumnezeu a încheiat un legământ cu Adam o găsim în Osea 6:7, unde citim:

Ei au încălcat legământul ca Adam - acolo au fost necredincioși față de Mine. (Osea 6:7) (NTR)

Acest pasaj compară păcatul lui Israel cu păcatul lui Adam, din grădina Edenului, și vorbește în ambele cazuri despre încălcarea legământului. Israel a încălcat legământul întocmai cum a făcut Adam în grădina Edenului.

O a treia dovadă care susține idea că Dumnezeu a încheiat un legământ cu Adam apare în Geneza 6:18, unde se menționează pentru prima dată termenul „legământ”, Dumnezeu spunându-i lui Noe următoarele:

Dar cu tine fac un legământ. (Geneza 6:18)

Acest pasaj este semnificativ deoarece termenul tradus prin „a face” în mod obișnuit nu înseamnă „a începe” sau „a iniția” un legământ ci „a consolida” un legământ existent. Legământul lui Noe este prezentat ca fiind confirmarea celui existent, și anume, cel încheiat de Dumnezeu cu Adam.

Fie că folosim sau nu cuvântul „legământ” pentru a descrie acordul divin, este clar că Dumnezeu S-a angajat într-o relație solemnă cu Adam, iar acesta a reprezentat întreaga rasă umană. Scopul central al acestui acord, sau legământ cu Adam, era să stabilească aspectele fundamentale ale relației dintre Dumnezeu și omenire și, prin urmare, îl putem numi legământul primordial. În acest legământ, Dumnezeu stabilește modele de viață fundamentale pentru toate ființele omenesti din lumea Sa. Adam și Eva au fost rânduiți să fie chipul împărătesc și preoțesc al lui Dumnezeu, răspândind Împărăția Lui până la marginile pământului. Au fost testați și au căzut; au suferit din pricina răzvrătirii, dar n-au fost lăsați fără speranță. Pe scurt, legământul cu Adam a stabilit coordonatele relației dintre omenire și Dumnezeu pentru totdeauna, adică fundamentele rolului nostru în Împărăția Sa.

Noe

Al doilea legământ universal este încheiat de Dumnezeu cu Noe. Se pot spune multe despre acest legământ, dar noi vom insista doar pe câteva din aspectele principale, care pot fi reperate în relatarea biblică. Legământul cu Noe a fost încheiat tot în perioada primară a Împărăției lui Dumnezeu și a avut în vedere unele aspecte de bază cu care se confrunta omenirea.

Legământul lui Dumnezeu cu Noe este menționat în două capitole din Geneza, și anume capitolele 6 și 9. Iată ce a spus Dumnezeu în Geneza 6:18:

Dar cu tine fac un legământ; să intri în corabie, tu și fii tăi, nevasta ta și nevestele fiilor tăi împreună cu tine. (Geneza 6:18)

Am menționat deja faptul că legământul cu Noe nu a fost unul complet nou, de sine stătător, ci a fost întemeiat - continuat - pe legământul sau aranjamentul încheiat între Dumnezeu și Adam.

Ce este deosebit în legământul cu Noe? Răspunsul este dat după potop, când a fost încheiat, de fapt, legământul. În Geneza 9:9-11 citim următoarea relatare a legământului:

Iată, Eu fac un legământ cu voi și cu sămânța voastră, care va veni după voi... cu orice alte dobitoace de pe pământ ... nici o făptură nu va mai fi nimicită de apele potopului... (Geneza 9:9-11)

De aici reiese clar că, legământul lui Dumnezeu cu Noe a influențat în mod semnificativ toate făpturile ce au trăit de atunci încolo.

El a fost inițiat pentru a asigura stabilitatea ordinii creației și, din acest motiv, este numit, pe bună dreptate, legământul stabilității. Amintiți-vă că, într-o lecție anterioară, am văzut că, după ce Noe și familia lui au ieșit din arcă, Dumnezeu a menționat predilecția cumplită a omenirii pentru păcat și a prezentat o strategie pe termen lung pentru a fi atinse scopurile Împărăției. Așa cum citim în Geneza 8:21-22:

Nu voi mai blestema pământul din pricina omului, pentru ca întocmirile gândurilor din inima omului sunt rele din tinerețea lui, și nu voi mai lovi tot ce este viu, cum am făcut. Cat va fi pământul, nu va înceta sămănatul și seceratul, frigul și căldura, vara și iarna, ziua și noaptea! (Geneza 8:21-22)

Pentru a garanta succesul acestei strategii, Dumnezeu a încheiat legământul cu Noe, promițând stabilitatea naturală, astfel încât rasa umană să poată să-și împlinească scopul în această lume căzută. Acest legământ universal, asemenea celui încheiat cu Adam, stabilește structurile de bază ale existenței umane, care-i privesc pe toți oamenii, de pretutindeni și din orice vreme.

După ce am văzut că Dumnezeu a stabilit ordinea de bază în Împărăția Sa și Și-a consolidat obiectivele prin legămintele cu Adam și Noe, trebuie să ne îndreptăm atenția spre etapa Împărăției în care rolul central este ocupat de Israelul Vechiului Testament.

LEGĂMINTELE NAȚIONALE

Împărăția trece de la istoria primordială, la o perioadă în care rolul de seamă este jucat de poporul Israel, Dumnezeu încheind cu aceștia trei legăminte naționale. Putem să le numim pe bună dreptate „legăminte naționale” deoarece se ocupă îndeosebi de Israel, poporul special al lui Dumnezeu. Vom dezbate legămintele naționale în ordine cronologică, începând cu cel încheiat cu Avraam, apoi Moise și în final cel cu David.

Avraam

Pentru că primul legământ național a fost încheiat cu Avraam, acesta este recunoscut ca fiind tatăl tuturor israeliților. Întâlnim referințe specifice la legământul lui Avraam în Geneza 15 și 17, prima lui menționare fiind în Geneza 15:18:

În ziua aceea, Domnul a făcut un legământ cu Avram. (Geneza 15:18)

Aici expresia „a făcut un legământ” sau, literal, „a încheiat un legământ”, este modul normal de a indica începutul unei relații noi de legământ. Apoi, câțiva ani mai târziu, Dumnezeu a clarificat legământul cu patriarhul. În Geneza 17:1-2 citim:

Eu sunt Dumnezeul Cel atotputernic. Umblă înaintea mea și fi fără prihană. Voi face un legământ între Mine și tine. (Geneza 17:1-2)

În acest pasaj, Dumnezeu „a consolidat” sau „a confirmat” legământul inițiat cu Avraam în Geneza 15. Terminologia utilizată aici este aceeași cu cea pe care am întâlnit-o în Geneza 6:18, unde Dumnezeu a confirmat cu Noe legământul pe care îl încheiase anterior cu Adam.

Importanța legământului cu Avraam a constat în faptul că poporul Israel a fost pus deoparte, dintre toate națiunile, pentru a fi unealta prin care Dumnezeu își va răspândi Împărăția cerească pe întregul pământ. Primul pas în acest proces a fost acela de a da poporului o viziune, prin promisiunea că va înmulți nespus de mult urmașii lui Avraam și le va da o țară, în care își vor zidi Împărăția. Din acest motiv, legământul lui Avraam poate fi considerat un legământ al promisiunii. Iată ce scrie în Geneza 15:18:

În ziua aceea Domnul a făcut un legământ cu Avram, și i-a zis: “Seminței tale dau țara aceasta...”. (Geneza 15:18)

Iar în Geneza 17:2, Dumnezeu spune:

Iar Eu voi face un legământ cu tine și te voi înmulți foarte mult. (Geneza 17:2)

Aceste făgăduințe ale legământului au creat o viziune permanentă pentru toate speranțele lui Israel, în calitate de popor al lui Dumnezeu.

Moise

După ce semințiile lui Israel au migrat în Egipt, unde au ajuns robi, Dumnezeu i-a adus în cea de-a doua etapa a legământului național, cel încheiat cu Moise. Acesta era în strânsă legătură cu legământul avraamic și, din multe puncte de vedere, îl punea pe o treaptă nouă. Moise nu l-a privit ca fiind un început cu totul nou ci, dimpotrivă, a apelat deseori la legământul cu Avraam ca fundament al lucrării sale în Împărăție. Iată cum pledează Moise înaintea lui Dumnezeu pentru popor în Exod 32:13:

Vă voi înmulți urmașii ca stelele cerului și toată această țară, pe care v-am promis-o, o voi da urmașilor voștri și ei o vor moșteni pentru totdeauna. (Exod 32:13)

Legământul național cu Moise nu a fost unul cu totul nou, care să-l înlocuiască pe cel încheiat cu Avraam, ci, a fost clădit pe și în deplină armonie cu cel încheiat de Dumnezeu cu Israel, prin Avraam.

Prima relatare a legământului încheiat între Dumnezeu și Israel prin Moise o găsim în Exodul 19-24. Când Dumnezeu a adunat cele douăsprezece seminții la poalele muntelui Sinai, a luat naștere o națiune unită politic. Deși au existat reguli și reglementări pentru poporul lui Dumnezeu și înainte de Moise, ca fiecare popor nou, unul din lucrurile principale de care avea nevoie, în acel moment, era un sistem de legi, un grup de reglementări care să guverneze viața națiunii. Așa că, Dumnezeu a dat Israelului Cele Zece Porunci și Cartea Legământului pentru a-i conduce. Din acest motiv, legământul lui Moise mai poate fi numit și un legământ al legii.

De fapt, legământul cu Moise a pus un accent atât de mare pe lege, încât, atunci când poporul lui Israel s-a hotărât să încheie acest legământ, dedicarea acestuia a luat forma dedicării față de Legea lui Dumnezeu. În Exodul 19:7-8, citim următoarele cuvinte:

Moise ... le-a pus înaintea tuturor cuvintelor acestea, cum Îi poruncise Domnul. Tot poporul a răspuns: Vom face tot ce a spus Domnul și-L vom asculta! (Exod 19:7-8)

Vedem, deci, că cel de-al doilea legământ încheiat cu națiunea Israel a fost cel al lui Moise, un legământ care pune accent pe Legea lui Dumnezeu.

David

Acum putem să ne îndreptăm spre legământul încheiat de Israel în timpul împăratului David, când poporul devenise un imperiu de sine stătător.

Legământul lui David a fost, de asemenea, unul național și, prin urmare, în strânsă legătură cu cel precedent, încheiat cu Moise. După cum specifică Solomon în 2 Cronici 6:16, făgăduințele lui Dumnezeu față de David erau dependente de credințioșia acestuia față de legea lui Moise. Iată ce scrie acolo:

Doamne, Dumnezeul lui Israel, împlinește ce ai promis robului Tău, tatăl meu, David, când ai zis: „Nu vei fi lipsit niciodată de un urmaș care să stea înaintea Mea, pe tronul lui Israel, dacă fiii tăi vor veghea la calea lor și vor umbla în Legea Mea tot așa cum ai umblat și tu. (2 Cronici 6:16)

Legământul lui David era clădit pe cele anterioare încheiate cu poporul Israel. Nu știm cu exactitate când a încheiat Dumnezeu acest legământ cu David, dar unul din pasajele care vorbesc explicit despre conținutul acestuia este Psalmul 89. În Psalmul 89:3-4 făgăduința lui Dumnezeu făcută lui David este redată astfel:

Am făcut legământ cu alesul Meu - zice Domnul - iată ce am jurat robului Meu David: „Îți voi întări sămânța pe vecie și în veci îți voi așeza scaunul de domnie.” (Psalmul 89:3-4)

Acest pasaj menționează că legământul lui David are de-a face cu monarhia Israelului, sau, mai clar, îi făgăduiește lui David că urmașii lui vor fi întotdeauna dinastia

conducătoare în Israel. Când David a devenit împăratul poporului lui Dumnezeu, a binecuvântat națiunea transformând-o într-un imperiu, adică, a trecut-o la un nivel superior de dezvoltare. Pentru a garanta viitorul acestei binecuvântări naționale, Dumnezeu le-a făgăduit o succesiune continuă de împărați, adică o dinastie. Așadar, putem numi legământul lui David: legământul monarhie în Israel.

NOUL LEGĂMÂNT

Acum, că avem o înțelegere fundamentală a legămintelor universale și naționale, trebuie să-l examinăm pe cel ce guvernează etapa finală a Împărăției lui Dumnezeu: Noul Legământ.

Pe lângă cele cinci legăminte pe care le-am analizat, profeții Vechiului Testament au vorbit de un nou legământ, care va intra în vigoare în timpul ultimei etape a Împărăției lui Dumnezeu și care va fi mult mai mare decât legămintele anterioare.

Noul Legământ este menționat în multe pasaje biblice, dar Ieremia 31 și Ezechiel 37 au o importanță deosebită. În Ieremia 31:31 „Noul Legământ” este menționat astfel:

Iată vin zile, zice Domnul când voi face cu casa lui Israel și cu casa lui Iuda un legământ nou. (Ieremia 31:31)

În câteva pasaje, profetul Ezechiel vorbește și el de același legământ specificând că este un legământ veșnic de pace. În Ezechiel 37:26 citim:

...va fi un legământ veșnic cu ei; îi voi sădi și-i voi înmulți, și voi pune Locașul Meu cel Sfânt în mijlocul lor pentru totdeauna. (Ezechiel 37:26)

Și după cum știi toți creștinii, când Pavel le-a amintit corintenilor cuvintele lui Isus de la Cina Domnului, a arătat clar că acesta este legământul nou de pace, veșnic, pe care a venit să-l împlinească Hristos. Pavel a redat cuvintele Domnului în 1 Corinteni 11:25:

Acesta este legământul cel nou în sângele Meu; să faceți lucrul acesta spre pomenirea Mea, ori de câte ori veți bea din el. (1 Corinteni 11:25)

Prin acest legământ nou în Hristos, Dumnezeu Își guvernează Împărăția în etapa finală, pe care o numim Noul Testament. Acesta a fost conceput pentru a guverna poporul lui Dumnezeu în timpul hotărât pentru a împlini obiectivele Împărăției, obiective stabilite în vremea istoriei primordiale și duse mai departe prin națiunea Israel. Din acest motiv, este cunoscut ca fiind legământul împlinirii.

Acest legământ al împlinirii trebuia să guverneze poporului lui Dumnezeu la sfârșitul exilului și când Împărăția Sa urma să fie răspândită până la marginile pământului. Noul Legământ reprezintă angajamentul lui Dumnezeu de a-Și transforma poporul într-unul iertat și răscumpărat, împuternicit să-L slujească fără a cădea. Iată cum descrie Ieremia această transformare în 31:31-34:

Iată, vin zile, zice Domnul, când voi face cu casa lui Israel și cu casa lui Iuda un legământ nou... Voi pune Legea Mea înăuntrul lor, o voi scrie în inima lor, și Eu voi fi Dumnezeul lor, iar ei vor fi poporul Meu. Niciunul nu va mai învăța pe aproapele sau pe fratele său, zicând: ‘Cunoaște pe Domnul!’ Ci toți Mă vor cunoaște, de la cel mai mic până la cel mai mare, zice Domnul, căci le voi ierta nelegiuirea și nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatul lor.” (Ieremia 31:31-34)

După, cum am văzut în lecția anterioară, stadiul final al Împărăției lui Dumnezeu vine în trei etape: a fost inaugurată prin lucrarea lui Hristos pe pământ și lucrarea apostolilor, continuă în zilele noastre, și se va desăvârși doar la revenirea lui Hristos, la împlinirea tuturor lucrurilor. Reținerea acestor trei faze ale Împărăției în Noul Testament este esențială în înțelegerea felului în care Dumnezeu a încheiat Noul Legământ.

Din multe puncte de vedere, efectele noului legământ vin, la rândul lor, tot în trei faze. Transformările Noului Legământ au început să aibă loc la prima venire a lui Hristos, continuă pe întreaga perioadă a istoriei bisericii, însă, Noul Legământ, va intra în vigoare în toată plinătatea lui la întoarcerea lui Hristos. Când vor veni acele zile, Noul Legământ va fi împlinirea totală a întregii istorii a legămintelor lui Dumnezeu. Va împlini planurile lui Dumnezeu ce au stat la baza guvernărilor prin legămintele cu Adam, Noe, Avraam, Moise și David.

După ce am văzut că legămintele sunt mijloacele prin care Dumnezeu Își guvernează Împărăția de-a lungul timpului, trebuie să trecem la cel de-al treilea subiect: dinamica legămintelor. Cum erau guvernată interacțiunea dintre Dumnezeu și popor prin fiecare din aceste legăminte?

DINAMICA LEGĂMINTELOR

Înainte de a răspunde la această întrebare, trebuie să clarificăm un aspect important. Unele pasaje se ocupă de momentul în care Dumnezeu a încheiat sau a confirmat un legământ în mod nemijlocit, iar aceste pasaje scot în evidență particularitățile fiecărui legământ. Putem însă învăța și mai mult despre dinamica trăirii sub legământ dacă depășim aceste particularități.

Legământul cu Adam pune accentul pe anumite linii fundamentale, stabilite la începuturile lumii, legământul cu Noe subliniază stabilitatea naturii, cel cu Avraam, făgăduințele lui Dumnezeu, legământul cu Moise insistă pe legea lui Dumnezeu, cel al lui David evidențiază dinastia davidică, familia regală aleasă special de Dumnezeu, iar Noul Legământ insistă pe împlinirea tuturor lucrurilor. Dar, aceste sublinieri nu sunt descrieri cuprinzătoare ale trăirii sub legământ; ele au în vedere doar anumite particularități. Pentru a vedea o imagine mai complexă a dinamicii trăirii în legământ, trebuie să înțelegem că aceasta implică mult mai mult decât aceste linii generale.

Legământul dintre Dumnezeu și Adam nu a avut în vedere doar fundamentele. În vremea lui Noe, interacțiunea dintre omenire și Dumnezeu a presupus mult mai mult decât stabilitatea naturii. Relația cu Dumnezeu în vremea lui Avraam a cuprins mai mult decât făgăduințele. Dumnezeu a guvernat epoca lui Moise având în vedere mult mai mult

decât Legea. Dumnezeu a interacționat cu oamenii din epoca lui David nu doar în lumina dinastiei davidice. Iar trăirea cu Dumnezeu în Noul Legământ este mult mai complexă decât accentul pus pe împlinirile evidențiate anterior.

În studierea trăirii în legământ, vom vedea că toate legămintele divine sunt, în mare, aranjate pe structura în trei părți întâlnită deja în tratatele suzeran-vasal, din Orientul Apropiat antic. Dinamica trăirii în legământ cu Dumnezeu implică întotdeauna îndurarea lui Dumnezeu, condiția credincioșiei omului și consecințele pentru loialitatea sau ne-loialitatea acestuia.

Pentru a înțelege dinamicele legămintelor vechi-testamentare, vom privi la cele trei elemente care apar în fiecare din ele. Mai întâi, vom analiza legămintele universale ale istoriei primordiale, apoi, vom vedea dinamica legămintelor naționale făcute de Dumnezeu cu Israelul Vechiului Testament și, în al treilea rând, vom aborda această dinamică din perspectiva prezentată în Noul Legământ, în Hristos. Să studiem, mai întâi, legămintele universale, din timpurile primare.

LEGĂMINTELE UNIVERSALE

În vremea istoriei primordiale, Dumnezeu a încheiat un legământ al fundamentelor, cu Adam și unul al stabilității naturii, cu Noe. Dar, viața în aceste legămintele a implicat un spectru mult mai larg de aspecte, care pot fi sintetizate în categoriile bunăvoința divină, credincioșia omului și consecințele loialității sau lipsei acesteia. Pe scurt, vom analiza veridicitatea acestei sinteze în fiecare din cele două legămintele ale istoriei începuturilor, cu Adam și Noe.

Adam

În primul rând, Dumnezeu S-a purtat cu multă generozitate cu Adam și Eva, înainte ca aceștia să păcătuiască. A pregătit lumea pentru oameni, transformând haosul inițial într-o frumusețe ordonată, a creat un paradis splendid, iar Adam și Eva au fost așezați să trăiască în el, primind tot felul de privilegii. Aceste acțiuni pline de bunătate au pregătit calea primului legământ, încheiat între Dumnezeu și rasa umană.

În al doilea rând, legământul cu Adam a presupus credincioșia omului. Pe lângă faptul că le-a cerut lui Adam și Evei să fie după chipul Său, Dumnezeu le-a și testat credincioșia prin intermediul pomului cunoștinței binelui și răului. Așa cum citim în Geneza 2:16-17:

Poți să mănânci după plăcere din orice pom din grădină; dar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci... (Geneza 2:16-17)

Fără discuție, condiția credincioșiei omului era prezentă în trăirea în legământ din perioada adamică.

În al treilea rând, au existat consecințe pentru Adam și Eva, ce au ținut de ascultarea sau neascultare lor. Foarte clar, Dumnezeu a spus lui Adam și Evei că vor suferi consecințele blestemului, dacă nu vor fi ascultători și vor mânca din fructul oprit. Dumnezeu spune în Geneza 2:17 următoarele:

"...în ziua în care vei manca din el, vei muri negreșit." (Geneza 2:17)

Implicit, dacă Adam și Eva ar fi trecut testul, ar fi fost binecuvântați în mod deosebit în slujirea și în răspândirea Împărăției lui Dumnezeu.

Așadar, legământul lui Adam cu Dumnezeu a inclus consecințele aferente ascultării sau lipsei acesteia. Bineînțeles, ce a fost valabil pentru Adam și Eva a rămas valabil și pentru urmașii acestora. Trăirea cu Dumnezeu continua să presupună îndurarea divină, credințioșia omului și consecințele aferente.

Noe

Pe lângă legământul cu Adam, Dumnezeu S-a raportat la Noe și la urmașii săi tot prin prisma celor trei elemente. Mai întâi, îndurarea lui Dumnezeu a pregătit calea legământului cu Noe. Când Dumnezeu a hotărât să distrugă omenirea prin judecata Sa dreaptă, a hotărât să-l salveze pe Noe și familia sa. În Geneza 6:8 citim:

Dar Noe a căpătat milă înaintea Domnului. (Geneza 6:8)

Dumnezeu Și-a arătat bunătatea față de Noe și de familia sa.

În al doilea rând, Dumnezeu i-a cerut lui Noe credințioșie, poruncindu-i să construiască o arcă și să adune animale în ea. Iată cât de strânsă este legătura dintre încheierea legământului cu Noe și responsabilitatea acestuia în Geneza 6:18-19, unde citim:

Dar cu tine fac un legământ; să intri în corabie... să iei în corabie câte două din fiecare soi, ca să le ții vii cu tine: să fie o parte bărbătească și o parte femeiască. (Geneza 6:18-19)

Responsabilitatea lui Noe era să-și aducă familia și animalele în arcă, pentru a le ține în viață. Chiar și după potop, Dumnezeu i-a repetat lui Noe, responsabilitatea pe care o avea în a împlini rolul omenirii. Pe lângă alte lucruri, în Geneza 9:7 îi spune:

Iar voi, fiți roditori și înmulțiți-vă; răspândiți-vă pe pământ și înmulțiți-vă pe el. (Geneza 9:7)

Deși legământul cu Noe a pus accentul pe făgăduința stabilității naturii, aceasta nu a înlăturat cerința ca Noe și cei pe care îi reprezenta să fie loiali lui Dumnezeu.

În al treilea rând, în vremea lui Noe au existat consecințe ale loialității și ne-loialității oamenilor. Noe a fost credincios lui Dumnezeu. Prin urmare, Dumnezeu s-a bucurat de jertfa adusă de Noe după potop și l-a binecuvântat cu o lume stabilă. Așa cum citim în Geneza 8:20-21:

Atunci Noe a zidit un altar Domnului, a luat din toate animalele curate și din toate păsările curate și le-a adus ca ardere de tot pe altar. Domnul a mirosit un miros plăcut; și Domnul a zis în inima Lui: „Nu voi mai blestema pământul, din pricina omului, pentru că întocmirile gândurilor din inima omului sunt rele din tinerețea lui; și nu voi mai lovi tot ce este viu, cum am făcut. (Geneza 8:20-21)

Dar, Dumnezeu a menționat clar că răzvrătirea împotriva Sa va duce la consecințele severe ale blestemului. De pildă, în Geneza 9:6, Dumnezeu a specificat blestemul care va veni peste cei ceucid:

**Dacă varsă cineva sângele omului, și sângele lui să fie vărsat de om;
(Geneza 9:6)**

Cele trei dinamici ale trăirii în legământ au rămas valabile și pentru urmașii lui Noe.

LEGĂMINTELE NAȚIONALE

Ceea ce a fost valabil în legăminte universale din perioada primară este valabil și pentru cele naționale, încheiate între Dumnezeu și Israel. Legământul avraamic, cu accent pe promisiune, cel mozaic, al Legii, și cel davidic, al dinastiei permanente a casei lui David, toate urmăresc același model al tratatelor suzeran-vasal. Dinamicile îndurării divine, credințioșiei omului și consecințelor au fost prezente în fiecare din aceste stadii ale legămintelor divine. Din nou, vom analiza, pe rând, fiecare legământ în ordinea în care au apărut: cel cu Avraam, cel cu Moise și cel cu David.

Avraam

Legământul cu Avraam subliniază promisiunile de a avea urmași și o patrie pentru poporul Israel, dar toate cele trei dinamici ale legământului erau în vigoare în acea vremea. Mai întâi, Dumnezeu a arătat multă îndurare față de Avraam. De exemplu, când îl cheamă pentru prima oară pe Avraam, cu mulți ani înainte de încheierea legământului, El îi arată o bunătate deosebită. În Geneza 12:2, Dumnezeu a spus:

Voi face din tine un neam mare și te voi binecuvânta; îți voi face un nume mare și vei fi o binecuvântare. (Geneza 12:2)

Pe tot parcursul vieții lui Avraam, Dumnezeu și-a arătat mila față de patriarh, iertându-i păcatul, considerându-l neprihănit și protejându-l în necaz.

Apoi, Dumnezeu i-a cerut să-I fie credincios. Chiar de cum a primit chemarea Domnului, Avraam a fost chemat la credințioșie.

**După cum citim în Geneza 12:1 iată ce-i poruncește Dumnezeu:
Pleacă din țara ta, din neamul tău și din casa tatălui tău și du-te în țara pe care ți-o voi arăta. (Geneza 12:1)**

Dumnezeu îi cerea lui Avraam să-și părăsească locul natal și familia și să meargă într-o țară pe care nu o mai văzuse. Iată cum îi aduce aminte Dumnezeu lui Avraam de condiția credințioșiei la confirmarea legământului în Geneza 17:1-2:

Eu sunt Dumnezeu cel Atotputernic. Umblă înaintea Mea și fii fără prihană. Voi face un legământ între Mine și tine și te voi înmulți nespus de mult. (Geneza 17:-2)

Deși mulți creștini nu reușesc să vadă lucrul acesta, legământul lui Avraam cu Dumnezeu nu a constatat doar în promisiune. La fel ca în toate legămintele din Vechiul Testament, Dumnezeu i-a cerut lui Avraam supunere și loialitate.

În al treilea rând, Dumnezeu a arătat clar că loialitatea sau lipsa ei în cazul lui Avraam va avea consecințe. Să privim, încă odată, la condiția de a fi credincios pe care i-o pune Dumnezeu lui Avraam în Geneza 17:1-2, cu accent special pe binecuvântările din versetul 2:

Eu sunt Dumnezeul Cel atotputernic. Umblă înaintea mea și fi fără prihană. (Geneza 17:1)

Si apoi în versetul 2:

iar Eu voi face un legământ cu tine și te voi înmulți foarte mult. (Geneza 17:2)

Dumnezeu spune explicit că înmulțirea urmașilor lui Avraam va fi o consecință a loialității și că lipsa ei va aduce blesteme severe. Iată ce I-a spus lui Avraam în Geneza 17:10-14:

Acesta este legământul Meu cu tine și cu urmașii tăi după tine, legământ pe care trebuie să-l respecti:...fiecare bărbat dintre voi să fie circumcis. Orice băiat necircumcis, adică cel care nu este circumcis în carnea prepuțului său, să fie nimic din poporul său; el a rupt legământul Meu. (Geneza 17:10-14)

Dumnezeu a prevăzut circumcizia ca un semn al dedicării lor față de legământ, prin urmare cei din Israel care nu primeau circumcizia aveau să sufere blestemul scoaterii afară din popor, al excluderii de la binecuvântările acestuia. Aceste trei componente ale legământului pe care le vedem limpede în cazul lui Avraam au continuat să reglementeze viața poporului până la legământul încheiat cu Moise.

Moise

Cel de-al doilea legământ încheiat cu națiunea Israel a fost legământul cu Moise. Am menționat deja că acest legământ pune accentul pe Legea lui Dumnezeu, pentru că a fost încheiat atunci când Dumnezeu a unificat semințiile lui Israel într-o națiune. Dar, ar fi o mare greșeală să gândim că sub legământul lui Moise, dinamicile amintite anterior nu au fost prezente. Pentru a ilustra prezența componentelor legământului în cazul lui Moise, să privim pe scurt la partea centrală a acestuia, Cele Zece Porunci.

Bunăvoința divină este evidentă în Cele Zece Porunci, în prologul Legii lui Dumnezeu. Vă amintiți ce este scris la începutul Celor Zece Porunci din Exodul 20:2:

Eu sunt Domnul Dumnezeul tău care te-a scos din țara Egiptului, din casa robiei. (Exodul 20:2)

Legământul lui Moise nu a fost un legământ al faptelor; a fost un legământ al îndurării și harului. Cu toate acestea, Cele Zece Porunci evidențiază clar loialitatea pe care o cere Dumnezeu poporului, prima poruncă, în Exodul 20:3, spunând astfel:

...să nu ai alți dumnezei în afară de Mine. (Exodul 20:3)

Harul divin nu intră în contradicție cu loialitatea cerută omului ci, mai degrabă, îl ajută și îl îndeamnă la credincioșie. În plus, Cele Zece Porunci vorbesc despre consecințele loialității și lipsei acesteia în Exod 20:4-6:

Să nu-ți faci chip cioplit, ... Să nu te închini înaintea lor și să nu le slujești; căci Eu, Domnul Dumnezeul tău, sunt un Dumnezeu gelos, care pedepsește nelegiuirea părinților în copii, până la al treilea și la al patrulea neam al celor ce Mă urăsc, și Mă îndur până la al miilea neam de cei ce Mă iubesc și păzesc poruncile Mele. (Exodul 20:4-6)

Dinamicile legământului întâlnite în Cele Zece Porunci sunt valabile pentru toți oamenii care au trăit de la Moise până la legământul cu David.

David

Ultimul legământ al Israelului Vechiului Testament, cel încheiat cu David, subliniază faptul că Dumnezeu i-a rânduit pe David și pe urmașii săi ca dinastie ce va domni în Israel pentru totdeauna. Dar, când privim la imaginea de ansamblu, vedem clar că domnia peste Israel a fost dată în contextul bunăvoinței divine, al loialității umane și al consecințelor derivate din loialitate. Iată ce spune Psalmul 89:3-4 despre legământul încheiat de Dumnezeu cu David:

Am făcut legământ cu alesul Meu - zice Domnul - iată ce am jurat robului Meu David: „Îți voi întări sămânța pe vecie și în veci îți voi așeza scaunul de domnie”. (Psalmul 89:3-4)

Aceste versete oglindesc bunăvoința lui Dumnezeu arătată față de David: l-a ales pe David și l-a rânduit pe el și urmașii acestuia ca dinastie a lui Israel pentru totdeauna, dar i-a chemat să-I fie loiali și i-a avertizat asupra consecințelor rezultat din neascultare. Iată ce este scris în Psalmul 89:30-32:

Dacă fiii lui vor părăsi legea Mea și nu vor umbla după poruncile Mele ... atunci le voi pedepsi fărădelegile cu nuiua, și neleguirile cu lovituri. (Psalmul 89:30-32)

Dacă fiii lui David urmau să părăsească legile lui Dumnezeu, pedepsele erau severe. Pe de altă parte, mari binecuvântări urmau să vină peste ei, dacă erau credincioși

lui Dumnezeu. Citind istoria lui Israel, începând cu vremea lui David, până la sfârșitul Vechiului Testament, se vede limpede că aceste dinamicii ale legământului au continuat să guverneze viața poporului. Așadar, toate cele trei dinamici sunt întâlnite în fiecare perioadă de legământ a Israelului Vechiului Testament.

Ținând cont de dinamicile legământului în vremea legămintelor universale și naționale, să abordăm acum Noul Legământ, legământul împlinirii.

NOUL LEGĂMÂNT

Obiectivele Împărăției lui Dumnezeu, guvernate prin legămintele vechi-testamentare, au atins apogeul în lucrarea lui Hristos, prin inaugurarea Noului Legământ. Totuși, ca în toate celelalte legăminte divine, dinamicile de bază sunt prezente și în Noul Legământ. În primul rând, Noul Legământ implică bunăvoința divină. Dumnezeu a promis să fie nespus de îndurător cu poporul aflat în robie, după cum reiese din Ieremia 31:34:

...căci le voi ierta fărădelegile și nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatele lor. (Ieremia 31:34)

În textul acesta și în multe alte pasaje, este dovedită foarte clar mila și îndurarea lui Dumnezeu în Noul Legământ.

În același timp, loialitatea omului este un alt factor al Noului Legământ. Dumnezeu nu promite să anuleze Legea și nu scutește pe nimeni de împlinirea ei, ci, din contră, cere loialitatea omului. Dar, Dumnezeu promite în Ieremia 31:33:

Voi pune Legea Mea înăuntrul lor, o voi scrie în inima lor. (Ieremia 31:33)

Acest verset ne spune că Dumnezeu va da poporului Său dragoste pentru Legea Lui, iar aceștia vor putea să-L asculte din toată inima.

Și, în final, consecințele loialității sunt și ele bine conturate. Ieremia 31:33 continuă spunând:

Eu voi fi Dumnezeul lor, și ei vor fi poporul Meu. (Ieremia 31:33)

Aceasta formulare dă siguranța că Dumnezeu va da mari binecuvântări poporului Său, deoarece își vor împlini îndatoririle menționate în legământ.

Trebuie să ne amintim întotdeauna că efectele Noului Legământ se fac cunoscute în trei etape, similare modelului etapei finale a Împărăției lui Dumnezeu, în Hristos. Noul Legământ a fost inaugurat de prima venire a lui Hristos pe pământ și de lucrarea apostolilor. De-a lungul istoriei bisericii, el continuă să aducă rod într-o varietate de moduri, prin puterea lui Hristos care lucrează în biserică. Noul Legământ va ajunge la desăvârșire doar la întoarcerea lui Hristos în glorie, la împlinirea vremurilor.

În primul rând, Noul Legământ este inaugurat pentru că Hristos și-a terminat slujirea de pe pământ și a fost credincios în toate cerințele legământului. Încă de la naștere, a ascultat în totul de Tatăl ceresc și prin moartea pe cruce și jertfa Sa pentru

păcatul poporului, neprihănirea Sa este socotită tuturor celor ce au o credință mântuitoare în El. Jertfa unică a lui Hristos a fost desăvârșită și nu mai trebuie să fie repetată niciodată. Așa cum spune autorul cărții Evrei, în Evrei 10:12-14:

El, dimpotrivă, după ce a adus o singură jertfă pentru păcate, S-a așezat pentru totdeauna la dreapta lui Dumnezeu... Căci printr-o singură jertfă El a făcut desăvârșiți pentru totdeauna pe cei ce sunt sfințiți. (Evrei 10:12-14)

Jertfa aceasta a dus la inaugurarea Noului Legământ, după cum aflăm din Evrei 9:12-15:

[Hristos] a intrat, o dată pentru totdeauna, în Locul Preasfânt ... cu însuși sângele Său, după ce a căpătat o răscumpărare veșnică ... tocmai de aceea este El Mijlocitorul unui legământ nou. (Evrei 9:12-15)

Dumnezeu a intervenit în istorie pentru a încheia Noul Legământ trimițându-L pe Fiul Său, care avea să țină Legea lui Dumnezeu până în cele mai mici detalii și să Se dea ca jertfă desăvârșită pentru păcat. Jertfa Sa aduce iertare veșnică tuturor celor ce au o credință mântuitoare în El.

În ciuda importanței lucrării mântuitoare a lui Hristos la prima Sa venire, răscumpărarea mareață a Noului Legământ atârnă și de lucrarea continuă de Mijlocitor, îndeplinită de El în prezent. Zi de zi Hristos mijlocește pentru poporul Său înaintea tronului de domnie al Tatălui ceresc. Din nou, autorul Epistolei către Evrei vorbește despre acest adevăr în Evrei 7:24-25:

Dar El, fiindcă rămâne „în veac”, are o preoție care nu poate trece de la unul la altul. De aceea și poate să mântuiască în chip desăvârșit pe cei ce se apropie de Dumnezeu prin El, pentru că trăiește pururea ca să mijlocească pentru ei. (Evrei 7:24-25)

Întrucât domnește și mijlocește pentru noi, putem avea încredere că Hristos îi va susține prin încercări și neazuri pe toți aceia care au credința mântuitoare în El.

Și, în fine, deoarece Hristos a plătit pentru păcatele noastre și continuă să mijlocească pentru noi, putem fi siguri că, într-o zi, se va întoarce și va împlini toate făgăduințele Noului Legământ, potrivit explicațiilor din Evrei 9:28:

Hristos, fiind jertfit o dată pentru totdeauna pentru a purta păcatele multora, Se va arăta a doua oară, nu în legătură cu păcatul, ci pentru a-i mântui pe cei care-L așteaptă cu nerăbdare. (Evrei 9:28)

Când ziua aceea va veni, toți cei ce s-au încrezut în Hristos vor primi o sfințenie desăvârșită și darul vieții veșnice în Împărăția eternă a lui Dumnezeu din cerurile și pământul nou. Pe măsură ce citim în Biblie despre legăminte, este înțelept să ne amintim particularitățile distincte ale fiecărei perioade, dar trebuie să ținem cont și de faptul că

trăirea cu Dumnezeu cuprinde mult mai mult decât aceste particularități. Fiecare etapă a trăirii în legământ cu Dumnezeu implică întregul spectru de dinamici ale legământului.

Am văzut că viața în legământ cu Dumnezeu presupune mereu prezența celor trei dinamici: bunăvoința divină, loialitatea omului, consecințele. Să ne îndreptăm acum atenția spre ultimul subiect: oamenii legământului.

OAMENII LEGĂMINTELOR

Cine erau oamenii cu care Dumnezeu a încheiat legământ? Cine erau incluși și excluși din legămintele divine? Cum s-au raportat oamenii la dinamicile legămintelor cu Dumnezeu? Pentru a răspunde la aceste două întrebări, vom aborda două aspecte: felul în care se împarte omenirea și modul în care se aplică dinamicile legământului la aceste categorii. Să ne uităm, mai întâi, la împărțirea omenirii prin prisma legămintelor lui Dumnezeu.

ÎMPĂRȚIREA OMENIRII

Din păcate, trăim vremuri în care este multă confuzie pe tema oamenilor legămintelor. În cea mai mare parte, creștini evanghelici înțeleg că în lume sunt două categorii de oameni: credincioși și necredincioși, mântuiți și nemântuiți. Aceste categorii nu sunt greșite; Biblia vorbește deseori despre ele, dar problemele apar atunci când evanghelicii pun semnul egal între credincioși și cei în legământ cu Dumnezeu, pe de-o parte și între necredincioși și cei ce sunt în afara legământului, pe de alta. Din această perspectivă, sunt doar două categorii de oameni: toți cei ce sunt mântuiți sunt în legământ cu Dumnezeu, și toți cei ce nu sunt mântuiți sunt în afara legământului.

Dar, când privim mai atent la oamenii legămintelor divine, foarte repede se vede clar că această împărțire în două categorii nu descrie corespunzător rasa umană. Pentru a dezvălui o metodă mult mai potrivită de a înțelege împărțirea omenirii, vom analiza două aspecte: mai întâi, categoria de oameni aflați în legămintele divine și, apoi, diferența dintre cei ce sunt incluși și cei ce sunt excluși de la legământ.

Părtași la legămintele

În primul rând, este bine să înțelegem că, în cadrul oricărui legământ din Biblie, există mai multe categorii. Fiecare legământ al Vechiului Testament include atât credincioși cât și necredincioși. Lucrul acesta nu este greu de observat în legămintele cu Adam și cu Noe, care sunt numite legămintele universale, deoarece toți oamenii, credincioși sau nu, sunt incluși în ele. Principiile fundamentale stabilite prin legământul adamic sunt valabile atât pentru cei care au o credință mântuitoare cât și pentru cei ce nu o au. Făgăduința stabilită în natură, făcută prin legământul cu Noe, este valabilă atât pentru credincioși cât și pentru necredincioși. Prin urmare, în timpul istoriei primordiale,

în lume existau două categorii de oameni: adevărații credincioși, aflați în legământ cu Dumnezeu și necredincioși, incluși și ei în legământ.

O situație similară întâlnim și în cadrul legămintelor naționale cu Avraam, Moise și David. Fiecare din aceste legăminte includea atât credincioși cât și necredincioși. În Vechiul Testament vedem clar că, de-a lungul secolelor, majoritatea israeliților s-au dovedit a fi necredincioși, chiar dacă se aflau în legământ cu Dumnezeu. Din întreaga națiunea aflată în legământ cu Dumnezeu, numai unii au crezut cu adevărat și au fost mântuiți pentru eternitate de păcatul lor. Așadar, legămintele naționale încheiate cu Israelul au inclus atât credincioși cât și necredincioși. Din acest punct de vedere, oamenii incluși în legămintele naționale cu Israel erau asemenea celor din legăminte universale cu Adam și cu Noe.

Dacă privim la oamenii aflați în Noul Legământ, apare o altă complicație. Făgăduința Noului Legământ era ca, la un moment dat, toți cei ce erau incluși în el să fie cu adevărat credincioși. Iată cum formulează Ieremia acest lucru în 31:31-34:

Și nici unul nu va mai învăța pe vecinul sau pe fratele său, zicând: «Cunoaște-L pe Domnul!», pentru că toți Mă vor cunoaște, de la cel mai mic până la cel mai mare, căci le voi ierta fărădelegile și nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatele lor. (Ieremia 31:34)

Speranța Noului Legământ era că poporul lui Dumnezeu va fi în întregime răscumpărat din păcat, toți cunoscându-L pe Domnul.

Deși acesta este scopul final al Noului Legământ, trebuie să ne amintim că Împărăția lui Dumnezeu în Noul Testament este împlinită în trei etape. A fost inaugurată la prima venire a lui Isus, continuă cu biserica de azi și va ajunge la desăvârșire la revenirea Lui în glorie. Cu alte cuvinte, făgăduințele Noului Legământ nu au fost împlinite dintr-o dată și în totalitate la prima venire a lui Hristos.

De fapt, până când Hristos va reveni pentru a aduce mântuirea completă, în legământul cel nou sunt atât credincioși, cât și necredincioși. Pe de-o parte, în legământul cel nou sunt incluși bărbați și femei care au crezut în Hristos. Evrei și neevrei, aceștia sunt credincioși adevărați, cumpărații cu sângele lui Hristos și justificați veșnic prin credință. Pe de altă parte, legământul cel nou include atât evrei cât și neevrei care nu sunt adevărați credincioși, dar care au experimentat, într-o anumită măsură, binecuvântările legământului, chiar dacă nu au o credință mântuitoare.

Iată ce spune apostolul Ioan atunci când se referă la necredincioșii din biserică în 1 Ioan 2:19:

Ei au ieșit din mijlocul nostru, dar nu erau dintre ai noștri. Căci, dacă ar fi fost dintre ai noștri, ar fi rămas cu noi; ci au ieșit, ca să se arate că nu toți sunt dintre ai noștri. (1 Ioan 2:19)

Apostolul se referă aici la oamenii care au părăsit credința creștină. El spune că, într-un anumit sens, erau în mijlocul lor, adică, parte din biserică, dar, prin părăsirea credinței, au demonstrat clar că „nu erau dintre ai noștri”, adică, nu erau credincioși adevărați. Cum putem ști aceasta? Așa cum s-a exprimat Ioan, dacă ar fi fost dintre noi, ar fi rămas cu noi, adică, ar fi rămas credincioși până la sfârșit.

Știm cu toții că registrele bisericilor includ atât oameni care sunt mântuiți de păcate cât și oameni care nu sunt. Nimeni nu susține că toți cei ce se numără printre oamenii legământului cel nou sunt cu adevărat mântuiți. Chiar dacă nu putem să-i deosebim, Noul Testament ne învață clar că, până la revenirea lui Hristos, biserica, comunitatea Noului Legământ, este alcătuită atât din credincioși cât și din necredincioși.

Incluși și excluși

În al doilea rând, trebuie să înțelegem o altă deosebire importantă dintre oameni, cei care sunt incluși și cei excluși din anumite legăminte. Este clar că toate persoanele sunt incluse în legămintele universale cu Adam și cu Noe. Nimeni nu este exclus din fundamentele și stabilitatea naturii hotărâte în aceste legăminte, dar situația se schimbă, atunci când Dumnezeu alege Israelul ca popor al Său.

Prin selectarea națiunii Israel ca popor al legământului lui Dumnezeu, lucrurile se complică. Am văzut deja că legămintele cu Avraam, Moise și David includeau atât credincioși cât și necredincioși, dar acestea erau încheiate cu un grup aparte de oameni, israeliții și un mic număr de neevrei, care erau adoptați de Israel. Aceasta însemna că, în cea mai mare parte, toate celelalte națiuni erau excluse din aceste legăminte. Nu există nicio îndoială că toți oamenii, inclusiv Neamurile, sunt parte a legămintelor universale, dar neevreii nu erau incluși în legămintele naționale încheiate cu Israel. Iată cum îi descrie Pavel pe neevreii din Efes înainte să vină la credință, în Efeseni 2:12:

**...că, în acel timp, erați fără Cristos, separați de poporul Israel, străini de legămintele promisiunii, fără nădejde și fără Dumnezeu în lume.
(Efeseni 2:12)**

Oamenii în afara legămintelor naționale încheiate cu Israel erau fără Dumnezeu și fără nădejde. Așadar, când ajungem la legămintele naționale, avem de-a face cu trei categorii de oameni: cei ce erau incluși în legămintele lui Dumnezeu cu Israel și erau credincioși adevărați, cei ce erau incluși în legăminte, dar erau necredincioși și cei ce erau în afara legămintelor încheiate cu Israel.

Aceleași trei categorii sunt prezente și în cazul Noului Legământ. După cum am văzut, până ce Hristos Se va întoarce în slavă, Noul Legământ include atât credincioși cât și necredincioși, dar pe lângă aceștia, trebuie să adăugăm o a treia categorie: oameni care resping Evanghelia, care nu susțin că sunt creștini și nu sunt parte din biserică. Ei sunt excluși din legământul cel nou. Dacă în vremea Vechiului Testament, când Israelul era o națiune de sine stătătoare, cei din afara legământului erau, în principal, Neamurile, după venirea lui Hristos, cei ce sunt în afara legământului cel nou, pot fi atât evrei cât și neevrei, care nu îi aparțin lui Hristos și bisericii Lui.

Prin urmare, observăm că Scriptura împarte omenirea în diferite categorii funcție de legămintele divine. Legămintele universale includ toți oameni, credincioși și necredincioși, legămintele naționale exclud în mare majoritate Neamurile, dar includ atât credincioși cât și necredincioși din Israel și, până ce Hristos Se va întoarce în slavă și Își va curăți biserica, Noul Legământ îi exclude pe evreii și neevreii care nu au credința creștină, dar, de asemenea, include evrei și neevrei care sunt credincioși și necredincioși.

După ce am văzut că, în ceea ce privește legămintele lui Dumnezeu, omenirea se împarte în mai multe categorii, suntem gata să abordăm un alt subiect: cum se aplică dinamicile legămintelor - bunăvoința divină, loialitatea umană, și consecințele ce rezultă din loialitate și lipsa acesteia - diferitelor grupări menționate.

APLICAREA DINAMICILOR

Citind Vechiul Testament cu dorința de a pricepe sensul inițial și validitatea acestuia pentru zilele noastre, este important să ne amintim că, atât israeliții Vechiului Testament, destinatarii lui inițiali, cât și noi, creștinii, ne confruntăm cu o separare în trei categorii a rasei umane: cei în afara legământului, necredincioșii din legământ și credincioșii din legământ.

Așadar, dacă dorim să înțelegem cum se aplică dinamica legământului oamenilor ce au trăit în vremea Vechiului Testament și cum se raportează scrierile inițiale la zilele noastre, trebuie să avem în vedere aceste trei categorii de oameni. Mai întâi, trebuie să discutăm despre necredincioșii excluși din legămintele naționale cu Israelul și din legământul cel nou. Apoi, să vorbim despre necredincioșii incluși în legămintele naționale cu Israelul și cei incluși în Noul Legământ. În final, vom studia cazul credincioșilor adevărați ai legămintelor naționale cu Israelul și ai noului legământ.

Să începem prin a vedea cum se aplică dinamicile legământului, necredincioșilor excluși atât din legămintele cu Israelul cât și din legământul cel nou.

Necredincioșii excluși

Deși acești necredincioși trăiesc ca oameni pierduți, sunt incluși totuși în legămintele universale încheiate cu Adam și cu Noe; viața lor este atinsă de cele trei dinamici ale legămintelor. În primul rând, toți necredincioșii experimentează bunătatea lui Dumnezeu prin harul pe care îl arată tuturor. După cum ne spune Isus în Matei 5:45-48:

Tatălui vostru, Care este în ceruri ... face să răsară soarele Lui și peste cei răi, și peste cei buni și El trimite ploaie și peste cei dreapți, și peste cei nedreapți. (Matei 5:45)

De obicei numim aceste binecuvântări „har comun”, deoarece ele nu constituie mila mântuitoare, ci este har arătat tuturor oamenilor.

În al doilea rând, chiar dacă necredincioșii sunt în afara legămintelor naționale sau a Noului Legământ, ei sunt obligați să fie loiali Creatorului lor. Mulți necredincioși din afara legămintelor exclusive au, cel puțin în parte, ceva cunoștință despre revelația specială ce a fost dată Israelului și bisericii, iar această cunoaștere îi obligă să fie loiali. Mai mult, chiar și cei care nu au o cunoaștere specifică a credinței Vechiului sau Noului Testament, prin revelația generală și prin cea naturală, înțeleg în principiu că au obligația de a-i sluji lui Dumnezeu. După cum sumarizează Pavel în Romani 1:20:

În adevăr, însușirile nevăzute ale Lui, puterea Lui veșnică și dumnezeirea Lui se văd lămurit, de la facerea lumii, când te uiți cu băgare de seamă la ele în lucrurile făcute de El. (Romani 1:20)

Așadar chiar necredincioșii din afara legămintelor cu Israel și a Noului Legământ au o obligație de bază să se închine și să slujească Creatorului lor.

În al treilea rând, necredincioșii din afara legămintelor naționale și a Noului Legământ experimentează consecințele acțiunilor pe care le întreprind. Câteodată, Dumnezeu dă binecuvântări temporare necredincioșilor, atunci când aceștia își trăiesc viața potrivit adevărului. Chiar și printre acești necredincioși se manifestă binecuvântările trăirii după înțelepciune. Altădată, Dumnezeu răspunde răzvrătirii lor fâțișe prin blesteme temporare. În pofida acestor experiențe mixte trăite de cei în afara legământului, când Hristos va reveni, ei nu vor primi binecuvântările lui Dumnezeu, ci vor suferi doar judecata Lui veșnică. În felul acesta, necredincioșii din afara legămintelor naționale încheiate cu Israel și necredincioșii excluși din Noul Legământ experimentează și acum dinamicile legămintelor universale.

Necredincioșii incluși

O a doua categorie de oameni de care ne vom ocupa este cea a necredincioșilor care sunt incluși în legămintele încheiate cu Israelul și în Noul Legământ. Cum le sunt aplicate lor dinamicile legămintelor? În primul rând, Dumnezeu a arătat mult mai multă bunătate și har față de acești oameni, decât față de cei rămași în afara legămintelor. Este adevărat că nu li s-a dat harul mântuitor, pentru că nu sunt credincioși adevărați, totuși, în Vechiul Testament erau multe avantaje datorate apartenenței lor la națiunea Israel, tot așa cum există avantaje deosebite pentru cei ce sunt parte din biserica Noului Testament. Apostolul Pavel a reflectat la avantajele celor incluși în legămintele speciale cu Dumnezeu atunci când a descris beneficiile primite chiar de izraeliți necredincioși, în Romani 9:4, unde a scris:

Ei sunt izraeliți, au înfierea, slava, legămintele, darea Legii, slujba dumnezeiască, făgăduințele. (Romani 9:4)

Dumnezeu are o milă deosebită față de necredincioșii incluși în legămintele cu Israel și cei din Noul Legământ, în comparație cu cei din afara acestor legăminte.

În Vechiul Testament, evreii necredincioși au fost scoși din Egipt, au primit legea îndurării lui Dumnezeu la Sinai, au cucerit Țara Promisă și au fost binecuvântați prin domnia lui David și a urmașilor acestuia. Tot astfel, necredincioșii bisericii Noului Testament sunt slujiți de adevărații credincioși, aud predicarea Cuvântului și iau parte la lucrarea Duhului. În felul acesta și în multe altele, necredincioșilor din comunitatea legământului li s-a arătat o mare bunătate din partea lui Dumnezeu.

În al doilea rând, pe lângă beneficiile primite din pricina faptului că sunt incluși în legământ, de la necredincioșii din Noul Legământ și din cele naționale se așteaptă o loialitate mai mare. Au primit o cunoaștere mai bună a voinței lui Dumnezeu decât alți

necredincioși, excluși din aceste legăminte și, prin urmare, li se cere o și mai mare ascultare și grad de slujire. După cum ne spune Isus în Luca 12:48:

Cui i se da mult, i se va cere mult... (Luca 12:48)

Cei ce aud adevărul Cuvântul lui Dumnezeu, și îi cunosc căile, sunt trași la răspundere pentru loialitatea pe care o arată față de El.

În al treilea rând, necredincioșii din Noul Legământ și din cele naționale experimentează, la rândul lor, consecințele loialității sau lipsei acesteia. Pe de-o parte, au parte de binecuvântări și blesteme sporite în viața aceasta, multe tipuri de binecuvântări și blesteme temporare. Pe de altă parte, când Hristos va reveni, necredincioși incluși în legământul cu Dumnezeu pot să se aștepte doar la un singur lucru, blestemul și judecata veșnică. Întrucât nu s-au încrezut în făgăduințele lui Dumnezeu în Hristos, rămân pierduți în păcat, iar soarta lor este pedeapsa veșnică.

Autorul cărții Evrei a avertizat în ceea ce privește judecata sporită ce va veni peste necredincioșii Noului Legământ. În Evrei 10:28, a folosit aceste cuvinte:

Cine a călcat Legea lui Moise este omorât fără milă... Cu cât mai aspră pedeapsă credeți că va lua cel ce va călca în picioare pe Fiul lui Dumnezeu, va pângări sângele legământului, cu care a fost sfințit, și va batjocori pe Duhul harului? (Evrei 10:28-29)

Observați că acești oameni erau „sfințiți” prin „sângele legământului”. Aceasta nu însemna că erau mântuiți, ci că erau puși deoparte de Dumnezeu, că erau incluși în legământul Lui. Când acești oameni se răzvrătesc împotriva lui Dumnezeu, așa cum o fac întotdeauna, într-o anumită măsură, nu se pot aștepta decât la un lucru, la judecata lui Dumnezeu, judecată ce a fost pregătită dușmanilor Lui. Iar această judecată este mult mai severă deoarece au avut parte de o îndurare așa de mare.

Observăm deci că pentru necredincioșii din Noul Legământ și din cele naționale, dinamicile bunăvoinței divine, loialității umane și consecințele acesteia sunt sporite, dar, în cele din urmă, dacă nu se pocăiesc și nu au credința mântuitoare, aceștia vor suferi judecata eternă a lui Dumnezeu.

Credincioșii incluși

A treia categorie umană de care ar trebuie să ne preocupăm când citim Vechiul Testament și îl aplicăm în viețile noastre este cea a credincioșilor adevărați din legământ. Aceștia sunt un grup special, nemaipomenit, de oameni ai lui Dumnezeu, rânduiți irevocabil la viață veșnică în Hristos. Bunăvoința divină arătată credincioșilor adevărați este nemăsurată și include iertarea păcatelor și o viață veșnică de părtășie cu Dumnezeu. Iată ce scrie Pavel în Romani 8:1-2:

Acum, dar, nu este nicio osândire pentru cei ce sunt în Hristos Isus. În adevăr, legea Duhului de viață în Hristos Isus m-a izbăvit de legea păcatului și a morții. (Romani 8:1-2)

Totuși, deoarece nu mai suntem osândiți de Legea lui Dumnezeu, suntem chemați la ascultare loială din recunoștință pentru lucrarea făcută de Dumnezeu în noi prin Hristos. De aceea Pavel, în Romani 8:7, creează un contrast între credincioși și necredincioși exprimându-se astfel:

...preocuparea pentru fire este dușmănie față de Dumnezeu, căci ea nu se supune Legii lui Dumnezeu. (Romani 8:7, NTR)

Prin contrast, o inimă cel iubește pe Dumnezeu se supune legilor Lui, așadar, în Romani 8:12-13, Pavel adaugă:

Așadar, fraților ... faceți să moară faptele trupului. (Romani 8:12-13)

Cu alte cuvinte, credincioșii au obligația de a trăi diferit de necredincioși, adică, trebuie să se supună Legii lui Dumnezeu, nu ca să-și câștige mântuirea, ci ca să-L onoreze pe El.

La fel ca izraeliții Vechiului Testament, creștini trebuie să urmeze poruncile și normele Scripturii, să se cerceteze și să-și dovedească credința. Adevărații credincioși ai Vechiului Testament erau chemați să se supună legii lui Moise ca test al credinței lor. În Deuteronomul 8:2, Moise spune poporului următoarele:

Adu-ți aminte de tot drumul pe care te-a călăuzit Domnul Dumnezeuul tău în timpul acestor patruzeci de ani în pustiu, ca să te smerească și să te încerce, ca să-ți cunoască pornirile inimii și să vadă dacă ai să păzești sau nu poruncile Lui. (Deuteronomul 8:2)

Creștinii Noului Testament sunt chemați la același fel de testare. Pavel spune corintenilor în 2 Corinteni 13:5:

Pe voi înșivă încercați-vă dacă sunteți în credință. Pe voi înșivă încercați-vă. Nu recunoașteți voi că Isus Hristos este în voi? Afară numai dacă sunteți lepădați. (2 Corinteni 13:5)

Hristos a fost Fiul lui Dumnezeu ce a ascultat în mod desăvârșit, iar neprihănirea Lui ne-a fost socotită nouă pentru a ne asigura mântuirea veșnică, dar în viața de zi cu zi, trebuie să dovedim mântuirea pe care ne-a asigurat-o Dumnezeu. Pavel îi îndeamnă pe filipeni în 2:12 astfel:

...duceți până la capăt mântuirea voastră, cu frică și cutremur. (Filipeni 2:12)

În al treilea rând, adevărații credincioși ai Vechiului și Noului Testament experimentează și ei consecințele ascultării și lipsei acesteia. Pe de o parte, adevărații credincioși experimentează atât binecuvântări cât și blesteme temporare ce vin din partea lui Dumnezeu. În cel mai rău caz, ne sunt garantate binecuvântările Duhului lui Dumnezeu, și pe lângă acestea, deseori El dă chiar și binecuvântări fizice poporului Său. Dar, și

reciproca este valabilă. Autorul cărții Evrei menționează în Evrei 12:6, că Dumnezeu îi pregătește pe copiii Lui adevărați disciplinându-i:

În Evrei 12:6 scrie:

Căci Domnul pedepsește pe cine-l iubește și bate cu nuiaua pe orice fiu pe care-l primește. (Evrei 12:6)

În ciuda experiențelor mixte pe care le avem în viață, aici și acum, în cele din urmă este o mare diferență între necredincioșii legământului și cei ce sunt credincioși adevărați. Toți cei ce au credință mântuitoare vor avea parte în final de un singur lucru: când Hristos va reveni în glorie, adevărații credincioși vor experimenta doar binecuvântările veșnice ale lui Dumnezeu. După cum citim în Apocalipsa 21:7:

Cel ce va birui va moșteni aceste lucruri. Eu voi fi Dumnezeul lui, și el va fi fiul Meu. (Apocalipsa 21:7)

În lecțiile acestea, continuând să studiem Vechiul Testament, este esențial să ne amintim mereu aceste trei secțiuni ale umanității și felul în care li se aplică dinamicile legământului. Când ne amintim de diferența dintre necredincioșii din afara Noului Legământ și al celor naționale, necredincioșii incluși în aceste legămintele și credincioșii adevărați din cadrul acestora, vom fi mai bine echipați să înțelegem implicațiile pe care le-a avut Vechiul Testament asupra israeliților din vechime, cititorii lui inițiali, și pentru a vedea cum ni se aplică astăzi.

Fiecare pasaj al Vechiului Testament îi avertizează și îi îndeamnă pe cititorii lui să ia în serios statutul pe care îl au față de legămintele cu Dumnezeu, iar noi trebuie să facem la fel. Tot mereu, Vechiul Testament i-a chemat pe necredincioșii din afara legămintelor cu Israel să se supună lui Dumnezeu și să intre în legămintele sau vor suferi judecata eternă a lui Dumnezeu. Vechiul Testament îi chemă pe cei din afara Noului Legământ să facă la fel astăzi. Vechiul Testament i-a chemat mai întâi pe necredincioșii incluși în legămintele naționale cu Israel, și îi cheamă acum pe cei din Noul Legământ să aibă o credință mântuitoare în promisiunile lui Dumnezeu în Hristos, pentru că, altfel, vor avea parte de o judecată veșnică cumplită, derivată din faptul că au încălcat relația de legământ cu El. Vechiul Testament i-a chemat cândva și pe adevărații credincioși ai Israelului de atunci, și ne cheamă pe noi, adevărații credincioși ai Noului Legământ, să ne amintim de îndurarea pe care a avut-o Dumnezeu, să-și arate credința trăind în ascultare de El și să continue să sperăm în viața veșnică și în cerurile și pământul nou, ce vor fi aduse când Dumnezeu își va desăvârși Împărăția.

Ținând cont de felul în care sunt aplicate dinamicile legământului oricărui individ ce trăiește astăzi, putem înțelege cum trebuie să aplicăm Vechiul Testament la viețile noastre și la ale celor din jurul nostru. Când citim Vechiul Testament, ar trebui să vedem chemarea adresată necredincioșilor din afara legământului, de a intra în Noul Legământ, chemarea pe care o adresează necredincioșilor din Noul Legământ, de a face pași spre credința mântuitoare în Hristos, și chemarea adresată credincioșilor din Noul Legământ, de a-și mări credința și a fi tot mai ascultători de Noul Legământ, în Hristos.

CONCLUZIE

În această lecție am introdus învățătura biblică despre legămintele divine. Am văzut că Dumnezeu își guvernează Împărăția prin intermediul legămintelor. Am văzut că fiecare legământ al Vechiului Testament accentuează anumite lucruri necesare Împărăției, în diferite etape din istoria ei. Am studiat principiile de bază ale dinamicii unei relații de legământ cu Dumnezeu și am văzut cum se aplică diferitelor grupări de oameni din trecut și din zilele noastre.

Pe măsură ce parcurgem acest studiu al Vechiului Testament, ne vom întoarce adesea la tema legămintelor divine. Legămintele formau structurile vieții de credință pentru Israelul Vechiului Testament dar formează structurile vieții de credință chiar și în zilele noastre.